

Dr Tadeusz Sozański

SOCJOLOGIA OGÓLNA

kurs dla I roku pedagogiki społeczno-opiekuńczej UP – studia stacjonarne
45 godzin wykładów
r. ak. 2010/2011

Przedmiot ma na celu przekazanie podstawowych wiadomości o pojęciach, problemach, teoriach i metodach badawczych socjologii. Kurs kończy się **testem zaliczeniowym** (test wyboru) sprawdzającym znajomość materiału z wykładów oraz wskazanych przez wykładowcę obszernych fragmentów podręcznika Barbary Szackiej, *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa 2003 (II rozszerzone wydanie, 2008).

Tematy wykładów

1. Co to jest nauka? Socjologia jako dyscyplina naukowa. Osobliwości nauk społecznych.
2. Przesocjologiczna myśl społeczna od Greków po Oświecenie. Nauki społeczne a ideologie. Systemy ideologiczne: konserwatyzm, liberalizm, socjalizm. Nacjonalizm.
3. Powstanie socjologii (Comte). Pozytywizm. Klasycy więksi: Durkheim i Weber. Socjologia jako nauka teoretyczna i empiryczna od *Le suicide* (1897) do czasów współczesnych. Socjologia polska od Znanieckiego do dziś.
4. Elementarne pojęcia socjologii. Aktor, zachowanie, działanie społeczne, interakcja, pozycja i rola społeczna.
5. Biologiczne podstawy życia społecznego. Socjobiologia.
6. Kultura. Socjalizacja i kontrola społeczna.
7. Architektura świata społecznego (konceptje wielopoziomowości). Mikrosocjologia i makrosocjologia. Przedmiot i metody mikrosocjologii.
8. Modele interakcji w diadzie. System A-B-X. Teoria elementarna. Przymus i wymiana. Interakcja jako gra. Dylemat więźnia. Minimalne sytuacje społeczne.
9. Pojęcie grupy społecznej (wielość definicji). Grupy pierwotne. Systemowe modele grupy społecznej.
10. Przegląd cech grup społecznych (Merton). Podziały grup. Rozmiar grupy a procesy grupowe.
11. Obserwacyjne metody badania grup. IPA i SYMLOG (Bales). Różnicowanie się ról w grupach dyskusyjnych. Status w grupach zadaniowych. Teoria stanów oczekiwania i charakterystyk statusu.
12. Struktura i strukturalizm w mikrosocjologii. Rodzaje struktur grupowych. Atrakcyjność interpersonalna. Socjometria (metodologia i teoria). Sieci społeczne.
13. Spójność grupy. Syndrom myślenia grupowego. Przywództwo w grupach zadaniowych (teoria Fiedlera). Podejmowanie decyzji w grupach. Efekt polaryzacji.
14. Badania empiryczne w socjologii. Typy badań. Etapy procesu badawczego.
15. Techniki badawcze w socjologii (obserwacja, wywiad kwestionariuszowy, techniki ankietowe). Socjologia sondażowa.
16. Wprowadzenie do socjologii wielkich struktur społecznych. Społeczeństwo, państwo, naród.
17. Klasyczne teorie rozwoju społecznego i typologie społeczeństw.

18. Sposoby ujmowania struktury klasowej w socjologii i świadomości społecznej (Ossowski).
Klasyczne teorie klas (Marks, Weber).
19. Współczesna makrosocjologia. Stara i nowa klasa średnia. Ubóstwo i wykluczenie.

<http://www.cyf-kr.edu.pl/~usozans/>